

?La importància de ser exhumat

«M'agradaria pensar que tenim prou maduresa per reconvertir el Valle de los Caídos en un museu de la memòria del franquisme»

He sentit veus que minimitzen la importància de l'exhumació de Franco. Uns creuen que és un símbol sense més transcendència, un gest del Govern Sánchez cara a la galeria i de cara al 10N. Uns altres critiquen l'ordre de prioritats, quan encara no s'ha resolt el problema de les restes dels republicans que, amb desordre i per omplir espai, es van traslladar de les fosses comunes al Valle de los Caídos.

Discrepo de les dues línies de queixa. Dels segons, perquè una cosa no treu l'altra, no hi ha cap motiu de pes per aturar un procés en benefici de l'altre, al contrari, l'exhumació del Caudillo pot ser un element de pressió per forçar les altres. Dels que pensen que només és faramalla propagandística, voldria saber què dirien si ara el mateix Govern retrocedís: va, teniu raó, no val la pena, el deixarem aquí pels segles dels segles amen.

La imatge de la làpida amb el nom del dictador en un lloc tan preferent és una evident dissonància amb un estat que es vol democràtic. Sí, fa temps que s'hauria d'haver resolt aquest assumpte. Però ara som on som, i haver trigat no és obstacle per actuar ja.

Que Franco deixi d'estar en un mausoleu i en posició d'homenatge és un pas imprescindible per demostrar el trencament de l'Espanya actual amb el passat dictatorial. Ja ho sé, n'hi ha més, de passos, i potser de menys simbòlics. Però dur Franco a un cementiri ordinari és fonamental. La importància, ni que sigui simbòlica, del fet la demostren, a la contra, la resistència de la família i la del prior de la comunitat benedictina, l'antic candidat falangista Santiago Cantera, que intenta ressuscitar el nacionalcatolicisme a falta de poder ressuscitar el seu principal avalador (l'element religiós sempre va estar present en l'ideari del feixisme espanyol, representat per Falange, a diferència d'altres partits feixistes europeus, molt més inclinats al laïcisme).

Que Pedro Sánchez vol utilitzar la mesura amb finalitat electoral? Ja, tots els governs que es fan i es desfan han pres decisions simpàtiques per al seu votant a les portes d'una campanya. Res de nou ni d'original. Probablement és la millor part de tenir eleccions cada dos per tres, que accelerin actuacions que, en època de calma, poden eternitzar-se o quedar oblidades en algun arxivador.

Un cop el dictador recol.locat, caldrà veure què passa amb el mausoleu. Aquí hi ha dues corrents, que fa uns mesos vaig definir com Braunau o Auchswitz, comparant-les al tractament de la memòria del nazisme. Braunau am Inn, la ciutat austríaca on va néixer Hitler, va decidir derruir la casa natal del Führer per evitar-ne els homenatges. En canvi, al camp d'extermini del costat de Cracòvia han conservat tot l'escenari de l'horror per explicar-lo i que no s'oblidi mai. M'agradaria pensar que tenim prou maduresa per reconvertir el Valle de los Caídos en un museu de la memòria del franquisme, perquè tapar-ne les vergonyes ens podria conduir a un oblit perillosíssim.